

Presentació:

Aquest document recull els trets més importants i significatius del Caràcter Propi dels Col·legis de les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül.

El Caràcter Propi d'una escola és la garantia de la coherència, la continuïtat i la qualitat de la tasca educativa global del centre. Presenta una descripció suficientment rica i completa de la seva identitat, del tipus d'educació que ofereix, dels seus criteris pedagògics i del seu model de gestió.

Per tant, el seu contingut inspirarà i conduirà:

- l'elaboració, realització i avaluació del Projecte Educatiu que s'ha de desplegar constantment, revisat, adaptar i confirmar en l'experiència viva de cada curs escolar;
- l'elaboració, aprovació i aplicació del Reglament de Règim Interior;
- les estructures de participació en l'organització i gestió ordinària del centre.

El present Caràcter Propi és comú a totes les escoles de les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül. A la Congregació li correspon definir i, en el seu cas, redefinir els seus components, d'acord amb el Magisteri de l'Església i la legislació vigent.

Els centres de Germanes de la Caritat, a l'hora de presentar el nostre Caràcter Propi, volem definir la nostra identitat i oferir l'opció educativa que ens comprometem a dur a terme en el context pluralista i canviant de la nostra societat.

Compartim i assumim els mateixos principis que caracteritzen les escoles cristianes, però, a més, volem esser feals al carisma fundacional en allò que ateny l'escola i l'estil educatiu propi. El carisma de la Congregació, en aquest aspecte, destaca primerament el valor de la persona i considera la tasca educativa com un servei i atenció als nins i nines per fer-los avinent una caritat propera i curar les nafres que l'entorn pugui haver-los causat; per tant cal conèixer aquest entorn i incidir-hi amb la vivència de la caritat; l'escola ha d'esdevenir, per això, taller on s'aprèn la caritat senzilla, privilegiant els valors de l'amor i de la gratuïtat, educant en la donació als altres.

Volem que la definició del nostre Caràcter Propi sigui un estímul i un compromís per a tots els membres de la comunitat educativa.

Una escola oberta a tots

1. Exercint el dret que reconeix l'article 27 de la Constitució, la legislació vigent i altres disposicions que la desenvolupen, les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül estableixen en aquest document, el Caràcter Propi dels Centres de què són titulars.
2. Aconseguir plenament els objectius aquí continguts exigeix que tots els membres de la comunitat educativa tinguin coneixement del Caràcter Propi del Centre, l'acceptin i l'assumeixin. L'entitat Titular facilitarà aquests coneixements i farà un seguiment del procés d'acceptació, concreció i aplicació dins cada centre.

Els pares i les mares són els primers i principals responsables de l'educació dels seus fills i filles. A ells els correspon, doncs, el dret preferent d'escollir el tipus d'educació i l'escola que desitgen.

Per tant:

3. Volem que tots els que desitgin l'educació que s'imparteix en aquest centre la puguin rebre.

4. Rebutjam tota discriminació en l'admissió d'alumnes per motius de classe social, posició econòmica, creences religioses, afiliacions polítiques o qualitats humanes.
5. Des d'aquesta postura, la nostra preferència és pels més necessitats.

La nostra escola és cristiana

6. Per a nosaltres, l'esdeveniment principal de la història és Jesucrist. Ell ens dóna una perspectiva determinada de l'origen i del destí del ser humà, de la seva dignitat i de la seva missió en la família, en el treball i en la societat.
7. Com a seguidors de Jesucrist, ens sentim membres vius de la seva Església. La nostra escola s'inscriu en la missió evangelitzadora de l'Església i s'adhereix al seu Magisteri i a les seves directrius.
8. Des d'aquesta perspectiva volem aconseguir els fins que pretén tot centre educatiu escolar, subratllam certs valors i elegim una determinada pedagogia i organització.
9. La nostra fe ens duu a presentar la nostra visió amb llibertat i sense imposicions, puix creïm que la persona és lliure en la seva vida i en la seva consciència.

Educam des de la fe i per a la fe

10. L'alumnat d'aquesta escola ha vingut per la lliure voluntat dels seus pares i mares, que saben quin és el nostre punt de partida. Això no vol dir que tots tinguin fe, però sí que tots són conscients que nosaltres transmetem un estil de vida, uns valors i una educació basats en Jesucrist i el seu missatge.
11. Optam per una formació oberta a la transcendència, que permeti veure més enllà de la realitat material que ens enrevolta, convençuts que la religió i la fe enriqueixen la persona humana.
12. Com escola cristiana, formam part de l'Església local i compartim activament la seva missió evangelitzadora i els seus criteris pastorals.
13. L'educació religiosa és part prèvia de l'educació en la fe i de la seva oferta. S'impartirà qualitativament dins l'horari escolar.
14. Volem, endemés:
 - que tota l'ensenyança sigui un diàleg entre la fe i la cultura;
 - que el clima de la nostra escola estigui configurat per la vivència cristiana;
 - que una sèrie d'activitats de lliure opció, entre les quals s'inclou la pregària i la vida sacramental, completin la pastoral educativa del centre. La direcció i l'organització d'aquesta pastoral pertany al Caràcter Propi de l'escola.
15. Ens obligam a una formació que faci possible, d'una manera progressiva, l'opció personal, lliure i compromesa per la fe cristiana. No imposam Jesucrist, però ens responsabilitzam de donar l'oportunitat i els mitjans per a trobar-lo.

Com veim el ser humà

16. El ser humà és el senyor del món i fill de Déu. Està fet per a la veritat, l'amor i la llibertat. La seva dignitat personal mereix tot respecte i que tots els ordenaments jurídics li reconeguin els seus drets i els deures que aquests comportin.

17. L'home i la dona tenen el dret al ple desenvolupament de totes les seves dimensions espirituals i corporals i, per tant, a una educació integral. El marc bàsic d'aquesta educació és la família.
18. El ser humà és un ser social. Per això se li deu justícia i es deu a la justícia, a la solidaritat i la fraternitat amb els altres homes i dones i a la transformació perfeccionadora de la societat en què viu.
19. El ser humà viu en una societat pluralista i canviant i habita en una natura cada vegada més coneguda, explotada i amenaçada per la tècnica. Per aprofitar el cabal positiu que hi ha en aquesta situació, el ser humà ha d'estar ben arrelat en la seva família, en la cultura que li és pròpia i en la conservació i millora de la natura. Cada ésser humà i cada societat té dret a les seves pròpies arrels i a la pròpia llengua.

Valors, actituds i comportaments que potenciam

Per ser coherents amb la nostra visió del ser humà, educam

20. amb la convicció que la persona val més pel seu ser autèntic que per la seva riquesa material;
21. en i des d'el respecte a totes les persones, qualsevol siguin les seves idees i accions;
22. per a la solidaritat i, més radicalment, la fraternitat amb totes elles, intentant arribar a veure-les com a filles de Déu i germanes en Crist. Aquí hi ha per nosaltres la clau de tota la resta;
23. per la pau, la convivència, la tolerància, la comunicació empàtica, les relacions humanes i humanitzadores entre tots els homes i les dones i els pobles, amb un esperit obert, dialogant, flexible, allunyat de tota forma de violència.

Això només serà possible si educam en:

24. la responsabilitat personal, en el sentit del deure, d'assumir el treball com enriquiment de la pròpia persona i com ineludible aportació a la societat;
25. el sentit de la justícia i col·laboració en les relacions i en les estructures socials, econòmiques i polítiques, amb una profunda sensibilitat a les injustícies existents i una consciència operant de compromís en la transformació constant i positiva de la societat i del món on vivim;
26. la llibertat personal, en un procés de progressiva alliberació dels condicionaments interns i externs; el respecte a la llibertat dels altres, la inquietud i el rebuig davant tota restricció, manipulació i opressió de la llibertat dels individus, dels grups i dels pobles;
27. la visió positiva del la persona i de l'esdeveniment humà, motivant l'esperança, l'alegria i la valoració que han de ser el tarannà dels educadors i els alumnes;
28. el conjunt de valors i actituds que conformen el pensament cristià i els seus codis morals entre els quals subratllem el diàleg, l'acollida, l'autenticitat, la responsabilitat, la coherència, l'autocrítica, l'autoestima, la senzillesa, el respecte, la tolerància, la comprensió, la serenitat, la disponibilitat, l'esperit de servei, la gratuïtat i la generositat.

L'educació d'aquests valors fonamentals només serà possible si la vida mateixa de l'escola encarna, en les seves estructures i en els seus formadors, el que vol transmetre.

El nostres criteris pedagògics

Partint de:

- l'alumne /a com a principal artífex de la seva pròpia educació;
- les característiques de l'home i la dona d'avui i de la cultura en què viuen,
- i dels reptes previsibles que li pugui plantejar el futur

consideram necessari que la línia pedagògica global del centre tengui les següents característiques:

29. conrear de forma harmònica, gradual i adaptada a l'edat, tots els components de la personalitat humana: intel·lectuals, religiosos, volitius, afectius, estètics, físics, sexuals ...
30. posar en pràctica contínuament una pedagogia personalitzada, que posi esment en cada alumne/a, com és i que s'adapti a les característiques que exigeix la pròpia personalitat;
31. seguir una pedagogia activa, que fomenti la iniciativa, la creativitat i la recerca personal dels valors i certeses;
32. educar per aconseguir una valoració de si mateix i del ser i de l'obrar dels altres;
33. ensenyar a cercar espais d'interioritat davant l'assetjament d'exterioritat en què estam submergits;
34. integrar els continguts de la fe i de la cultura i convertir-los en vida personal;
35. equilibrar el treball teòric amb el manual i tècnic;
36. exercitar en l'anàlisi i la crítica dels continguts, capacitant per al discerniment, el consens, les conviccions i la presa de decisions;
37. cultivar la utilització dels mitjans de comunicació que els capaciti per a una selecció adequada, una sana crítica i els ajudi en el seu aprenentatge lúdic i creatiu;
38. orientar per al temps lliure i el seu aprofitament, fent prevaler la cultura, el voluntariat, l'esport i les bones relacions amb els altres;
39. aprendre a treballar en grup, en col·laboració, de forma coordinada, acceptar els pluralismes i valorar el que aporten els altres;
40. donar preferència a l'assimilació de les tècniques d'aprenentatge part damunt de l'acumulació de continguts;
41. suscitar un tarannà dinàmic, obert a la necessitat d'una continuada actualització del saber, preparant per a l'evolució i el canvi accelerat com a constants de la vida en tots els seus aspectes;
42. tractar els alumnes i les alumnes amb esperit de servei, amb proximitat, en relació d'amistad, amb autoritat que neix de la pròpia competència i entrega, sense autoritarismes ni dogmatismes;
43. cercar, finalment, que l'alumne/a se senti feliç en el seu treball, en les relacions amb els professors i companys, en totes les activitats que constitueixen la vida del centre;
44. educar per a la salut, l'atenció i l'ecologia personals.

Organització de la comunitat educativa

45. Professors i professores, pares i mares, alumnes, personal no docent i Entitat Titular constitueixen una comunitat educativa, que ha de viure unida, il·lusionada i de forma responsable la gran tasca d'educar i d'educar-se.
46. Aquesta tasca inclou la inserció activa en el seu entorn immediat, de la qual s'ha de potenciar la promoció socio-cultural, la col·laboració i la coordinació amb altres entitats educatives, religioses, de promoció social i culturals.
47. Hem de treballar perquè la comunitat educativa arribi a constituir-se en comunitat educativa cristiana.
48. La responsabilitat de la comunitat educativa ha de ser una responsabilitat compartida, que miri el bé de tots i es tradueixi en una participació activa i eficaç, degudament ordenada en tots els òrgans de govern establerts i en tota l'activitat del centre.
49. La Titularitat del centre reconeix als òrgans de govern d'aquest les atribucions que les disposicions legals els confereixen, respectant el Caràcter Propi que aquí s'estableix i demana d'ells la més ampla i decidida col·laboració perquè l'esmentat Caràcter es dugui a la pràctica.
50. L'Entitat Titular del centre considera la comunitat educativa com el grup viu en el qual ha de prendre cos el Caràcter Propi que s'explica en aquest document. És conscient que només amb la col·laboració de tots podrà arribar a realitzar-se, i confiadament insisteix a demanar a tots que s'esforcin a prestar aquesta col·laboració.
51. L'Entitat Titular delega aquesta responsabilitat en el seu representant dins cada centre, que la durà a bon port amb la col·laboració de l'equip directiu.

Professorat

52. La Titularitat reconeix la tasca pròpia de cada professor i professora, li fa costat i la considera peça clau en el procés formatiu dels alumnes i de les alumnes. Comparteix amb ells i elles la missió educativa no solament en el respecte mutu, sinó en la comunió profunda d'intencions i d'actituds.
53. Dins les nostres possibilitats, facilitarem al professorat els instruments adequats per a una formació permanent en l'aspecte personal, religiós i professional.
54. En la selecció del professorat del centre s'haurà de tenir en compte el Caràcter Propi que definim en aquest document, i a més a més les normes establertes per la legislació vigent.

Personal no docent

55. La titularitat reconeix el personal no docent com un servei imprescindible dins la comunitat educativa i com a col·laborador en l'educació dels alumnes i de les alumnes d'acord amb el Caràcter Propi.
56. Consideram un deure facilitar al personal no docent l'ajuda necessària per a la seva formació personal, religiosa i professional.

57. En la selecció del personal no docent s'haurà de tenir en compte la seva incidència en l'educació dels alumnes i de les alumnes, la projecció en l'entorn, i a més les normes establertes per la legislació vigent.

Pares i mares d'alumnes

58. Consideram que cap centre educatiu pot dur a bon port els seus fins propis sense un contacte profund i permanent amb la família dels alumnes. Per tant procurarem sempre, per la nostra part, aquest contacte per a una millor educació conjunta coherent.
59. Potenciam el moviment associatiu dels pares i mares i, d'acord amb la naturalesa pròpia del centre, volem que tengui un caràcter cristià.
60. Consideram que la nostra responsabilitat educativa inclou també proporcionar als pares i a les mares l'ajuda necessària perquè pugin créixer com a persones, cultivar les relacions humanes i humanitzadores en el si de la família per tal de poder realitzar sempre millor la seva tasca pròpia i ineludible de primers educadors dels seus fills i filles.

Alumnes

61. Consideram positiu i fomentam l'associacionisme dels alumnes, també la seva participació en la vida i govern del centre, en la mesura de les seves possibilitats.
62. Creim que un deure especial del centre és, no solament contribuir a la formació a què tenen dret i amb les característiques que en aquest document se senyalen, sinó també posar especial atenció a les seves peticions, reclamacions i observacions.
63. Treballar perquè els alumnes i les alumnes, un cop hagin acabat els seus estudis en el centre, puguin considerar sempre aquesta etapa de la seva educació com a base fonamental de la seva formació humana i cristiana. L'escola planificarà com ha de seguir atenent els antics alumnes per a prosseguir el procés de formació integral, iniciat en el centre.